

Sparekatalog i hovedtræk, budget 2016

Hovedtræk i Region Syddanmarks forslag til besparelser på det somatiske område

Baggrund:

Stigende udgifter presser økonomien

Økonomaftalen for 2016 indebærer en økonomisk realvækst i 2016 på sundhedsområdet i Region Syddanmark på godt 225 millioner kroner.

De 225 millioner er ikke nok til at finansiere den stigning i udgifterne på det somatiske område, hvor udgifterne til ny, dyr medicin er stigende, samtidig med at der er behov for en genopretning i forhold til sidste års økonomaftale. Her var forudsat faldende udgifter til medicintilskud, der i stedet er steget.

Herudover forventes stigende udgifter dels til sygesikring, men også til at imødekomme det aktivitets- og udgiftspres, der blandt andet er en følge af, at der kommer stadig flere ældre borgere i regionen, og at der introduceres nye behandlingsformer.

Spareforslag for 210 millioner kroner

Samlet set betyder det, at forligspartierne bag budgettet i regionsrådet har besluttet at gennemføre besparelser på 200 millioner kroner i budgettet for 2016 på det somatiske område, hvoraf de 13 millioner kroner skal spares på administrationen i regionshuset.

Regionsrådet har bedt direktionen om at udarbejde et sparekatalog med forslag til besparelser på i alt 210 millioner kroner, der kan prioriteres i, så besparelsen ender på de 187 millioner kroner, der skal spares, når den administrative besparelse på 13 millioner kroner fraregnes.

Forslag udarbejdet i dialog med sygehusene

Udarbejdelsen af de konkrete spareforslag er sket i tæt dialog med de respektive sygehusenheder og i en tværgående koordination, for at sikre at alle relevante forhold for den kliniske virksomhed og konsekvenser for patienter og personale er taget i betragtning.

Sygehusene har også interne besparelserprocesser

Parallelt med at der skal spares på regionalt niveau, gennemfører de enkelte sygehusenheder også interne besparelser.

Det bunder blandt andet i, at der generelt er stigende omkostninger til eksempelvis avanceret teknologi, medicin og lignende. Samtidig skal sygehusene løfte den bundne opgave med årligt at høste produktivetsforbedringer på to procent.

Forslagene i sparekataloget ligger ud over de interne sparereunder, der kører på sygehusene.

Endelig udmøntning af Finansloven 2016 kendes ikke endnu

Da forliget om besparelser blev indgået i regionsrådet, var grundlaget den årlige økonomaftale mellem regering og danske regioner. Det skete med bevidstheden om, at resultatet af finansloven senere på året kunne få indflydelse på regionens økonomi.

Finansloven indebærer, at sundheds- og ældreområdet i hele landet tilføres 920 millioner kroner til *"... særligt en satsning i forhold til ældre medicinske patienter og overbelægning samt realisering af en reel ret for patienterne til hurtig udredning og behandling."*

Det er primo januar 2016 ikke afklaret, hvilke forudsætninger der lægges til grund for den konkrete udmøntning af midlerne, ligesom det heller ikke er afklaret, hvor mange penge der bliver allokeret til hhv. kommunerne og til regionerne.

Det må imidlertid lægges til grund, at der følger konkrete forpligtelser og opgaver med disse midler; herunder at realiseringen af udrednings- og behandlingsretten vil indebære et behov for kapacitetsopbygning/køb af behandling i privatsektoren, der ikke kan rummes indenfor de aktivitetsmidler, der i dag er afsat i regionens budget.

Principper:

Sparekataloget for budget 2016 indeholder 38 konkrete forslag til besparelser.

Forligspartierne er enige om, at indholdet i sparekataloget, og dermed den endelige politiske prioritering af besparelserne, skal ske indenfor følgende afgrænsning:

- Besparelsmuligheder vedr. samling af funktioner i de enkelte sygehusenheder, herunder sammenlægning af afdelinger samt nedlæggelse af sygehusmatrikler bortset fra akutsygehuse, specialsygehuse og ø-sygehuset
- Besparelsmuligheder vedr. nedlæggelse af skadepoliklinikker/justering af tilbuddet, herunder åbningstider
- Vurdering af yderligere muligheder for at begrænse udgiftsvæksten vedr. sygehusmedicin og tilskudsmedicin
- Muligheder for yderligere at begrænse vækst i aktivitet
- Muligheder for besparelser ved tilkøb af kapacitet i privatsektoren
- Revurdering af indsatserne vedr. patientnære tilbud i samarbejde med kommunerne
- Revurdering af regionens §2-aftaler om særlig honorering indenfor praksisområdet
- Revurdering af den præhospitale dækning (lægebiler og helikopterbetjening)
- Vurdering af besparelsmuligheder ved harmonisering af serviceniveau
- Vurdering af besparelsmuligheder ved hjemtagning af analyser fra Statens Serum Institut
- Budgetaftale for 2016, Region Syddanmark
- Vurdering af besparelsmuligheder ved nedbringelse af omkostninger til sagsbehandling i patientombuddet
- Vurdering af besparelsmuligheder og tidsperspektiv vedrørende regionsdækkende kostbetjening på sygehusene

Områderne er meget forskelligartede, men har alle som udgangspunkt, at de tiltag, der foreslås, ikke udhuler indholdet i de kliniske ydelser, der leveres til borgerne. Det gælder ligeledes, at der ikke er tale om "grønthøsterbesparelser."

Det konkrete indhold i hvert enkelt forslag er beskrevet i sparekataloget, og på de følgende sider er der en beskrivelse af hovedtrækkene.

Sparetema 1

Samling af funktioner samt nedlæggelse af skadepoliklinikker og sygehusmatrikler

Sparekatalogets første tema handler om strukturelle ændringer og indeholder forslag om lukning af en række sygehuse og skadepoliklinikker, udbud af vaskeriydelsen og en afslutning af samarbejdet om strålebehandling med St. Franziskus-Hospital i Flensborg.

Forslagene skal ses i lyset af, at Region Syddanmark i en årrække har været i gang med at etablere de akut- og specialsygehuse på det somatiske område, der skal danne fundamentet for sygehusbehandlingen i fremtiden, ud fra den strukturplan der er vedtaget.

Kravet om at gennemføre besparelser har givet anledning til at se på mulighederne for at fremskynde strukturændringer og anvende ressourcerne mere effektivt ved at samle aktiviteten på færre matrikler.

Det vil også skabe mulighed for at bringe sundhedsprofessionelle tættere sammen, skabe synergi og styrke de faglige miljøer, hvilket samlet set vil bidrage til, at kvaliteten og ressourceanvendelsen optimeres. I den forbindelse foreslår direktionen, at:

- sygehuset og skadeklinikken i Middelfart lukkes, aktiviteterne flyttes til Vejle og Kolding
- sygehuset i Give lukkes, Friklinikkens aktiviteter flytter til Grindsted
- skadeklinikken i Grindsted lukkes
- skadeklinikken i Fredericia lukkes
- sygehuset og skadeklinikken i Tønder lukkes, aktiviteterne flyttes til især Aabenraa
- sygehuset i Nyborg lukkes, aktiviteterne flytter til Svendborg, fødeafdelingen i Svendborg flytter til Odense
- røntgenfunktionen i Rudkøbing lukker og flytter til Svendborg

Efter der er indført visitation til regionens skadestuer og skadeklinikker, er der sket et fald i aktiviteten på skadeområdet. Dette fald giver mulighed for at hente en besparelse ved at tilpasse skadeområdet i forhold til den aktuelle aktivitet.

Mulighederne for at tilpasse skadeklinikkerne i den eksisterende struktur er meget begrænsede, og besparelserne ville altså skulle findes udelukkende ved at reducere finansieringen på skadestuerne.

I forhold til lukningen af de mindre sygehuse vil det selvsagt føre til store forandringer og i visse tilfælde også ulemper for både patienter og medarbejdere, hvis sygehuset lukker.

Sparetema 1	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	2.926	51.218	76.135	77.773

Sparetema 2

Begrænsning i væksten af udgifter til sygehusmedicin og tilskudsmedicin

Sparekataloget indeholder en stribe forslag, der på hver sin måde skal modvirke de stigende medicinudgifter.

Forslagene handler blandt andet om valg af medicin, en ny praksis i forbindelse med udlevering af vederlagsfri medicin, hurtigere indfasning af billigere lægemidler og kontrolbesøg hos udvalgte læger, der har en usædvanlig profil med hensyn til receptudskrivning.

Sparetema 2	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	22.000	22.000	22.000	22.000

Sparetema 3 Tilkøb af kapacitet i privatsektoren

Dette tema indeholder forslag om udbud af koloskopi (kikkertundersøgelser) og andre organkirurgiske undersøgelser i den private sektor. Udbud af åreknudebehandling kan betyde, at veneklinikken i Brørup lukker.

Sparetema 3	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	250	2.200	2.200	2.200

Sparetema 4 Revurdering af patientnære rammer

I Region Syddanmark har der både i 2014 og 2015 været afsat midler til at løfte patienters forløb på tværs af sektorerne efter aftale med regeringen.

I økonomiaftalen for 2016 er der dog ikke lavet en særskilt aftale om, at regionerne skal afsætte midler til dette. Da det samtidig har været svært at få aftalt med kommunerne og de praktiserende læger, hvordan midlerne skulle benyttes i 2014 og 2015, indgår området som spareforslag.

Regionen vil dog fortsat prioritere de indsatsområder, der allerede er beskrevet i sundhedsaftalen – det drejer sig for eksempel om en styrkelse af samarbejdet på rehabiliterings- og træningsområdet.

Sparetema 4	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	25.000	30.000	35.000	35.000

Sparetema 5 Regionens §2-aftaler

Regionen har haft mulighed for at indgå nogle lokale aftaler med læger om ekstraordinære indsatser, kaldet §2-aftaler. Temaet indeholder en række forslag til besparelser på området.

For eksempel er der forslag om at fjerne regionens tilskud til træningstimer og lokaleleje i forbindelse med forebyggende fysioterapeutiske ydelser, da det er et kommunalt ansvarsområde.

Der er også forslag om at opsig en aftale med de praktiserende læger på Fyn om en honorering for årskontrol af diabetespatienter. Derved får diabetespatienter på Fyn det samme tilbud som diabetespatienter i resten af regionen.

Sparetema 5	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	7.200	10.800	10.800	10.800

Sparetema 6

Revurdering af præhospital dækning

Temaet indeholder forslag, som sigter efter en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne i den præhospital indsats.

Det betyder blandt andet, at akutbilerne i Faaborg, Grindsted, Skærbæk og Haderslev nedlægges, og at de paramedicinere, der hidtil har bemandede akutbilerne, flyttes over i ambulancerne for at øge behandlingsniveauet på turen til akutsygehuset.

Der vil dog stadig være bemandede akutbiler i Oksbøl, Rødding og Rudkøbing.

Temaet indeholder også forslag om, at udrykningslægerne i Fredericia, Vejle og på Vestfyn nedlægges.

Sparetema 6	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	7.292	10.870	10.266	9.712

Sparetema 7

Harmonisering af serviceniveau og begrænsning af vækst i sygehusenes aktivitet

Temaet indeholder forslag til harmonisering indenfor områder, hvor serviceniveauet er højere end andre steder i regionen.

Det foreslås blandt andet, at det undersøges nærmere, hvorvidt relevant diabetes 2-behandling i højere grad skal flyttes ud i praksis, som det allerede sker i flere kommuner. Det foreslås også, at åbningstiden i den døgnåbne skadeklinik i Sønderborg ændres til en åbningstid fra 8-22, så skadebehandlingstilbuddene i Vejle, Svendborg og Sønderborg harmoniseres.

Temaet indeholder også forslag om, hvordan sygehusenes aktiviteter kan begrænses ved at indføre et afregningsloft.

Sparetema 7	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	30.000	39.314	19.314	19.314

Sparetema 8

Hjemtagning af analyser fra Statens Serum Institut

Besparelsesforslaget går ud på at fortsætte arbejdet med at hjemtage laboratorieydelse fra Statens Serum Institut.

Sparetema 8	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	8.000	10.000	10.000	10.000

Sparetema 9
Øvrige, herunder Patientombuddet

Temaet indeholder blandt andet forslag om, hvordan udgifterne til behandling af sager hos Patientombuddet kan reduceres.

Det kan både ske ved, at prisen for at få en sag behandlet bliver lavere, og ved at antallet af sager bringes ned.

Sparetema 9	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	32.130	27.172	27.172	27.172

Samlet for sparetema 1-9

Den samlede besparelse for alle ni temaer ses nedenfor.

Alle sparetemaer	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	134.798	203.574	212.887	213.971

Hovedtræk i Region Syddanmarks forslag til omstillinger på det psykiatriske område

Baggrund:

Flere midler til reducere af tvang

Region Syddanmark har sat sig et mål om at reducere brugen af tvang på psykiatriområdet med 50 procent allerede i 2018.

Fase 1 af indsatsen er allerede godt i gang, og regionsrådet vedtog i forbindelse med budget 2016 også at sætte fase 2 i gang. Den består af følgende:

- Stationær opnormering (24 millioner kroner)
- Styrkelse af den udgående intensive ambulante indsats i lokalpsykiatrierne (15 millioner kroner)
- Styrkelse af de opsøgende psykoteams (5 millioner kroner)

I økonomiaftalen for 2016 er der ikke afsat midler specifikt til psykiatriområdet.

En del af udgifterne til at iværksætte aktiviteter i fase 2 er imidlertid dækket af et forventet økonomisk råderum på psykiatriområdet samt en årlig driftsbesparelse ved indflytning i nye fysiske rammer. Der mangler dog stadig 23 millioner kroner til at gennemføre aktiviteterne.

Med henblik på at tilvejebringe finansiering til at gennemføre fase 2 vedrørende tvangsreducerende indsatser inden for psykiatrien blev administrationen også bedt om at udarbejde et omstillingskatalog, der ville frigive 25 millioner kroner inden for det psykiatriske område.

I forbindelse med dette arbejde har det vist sig, at potentialet i de foreslåede omstillingsforslag bliver på i alt 32 millioner kroner. Direktionen foreslår, at dette yderligere potentiale ses i sammenhæng med behovet for i løbet af 2016 at finde en varig løsning på kapacitetsudfordringen i retspsykiatrien med retspsykiatriske patienter, der flere steder er indlagt på ordinære psykiatriske afdelinger.

Forslag udarbejdet i dialog med Psykiatrisygehuset

Udarbejdelsen af de konkrete omstillingsforslag er sket i tæt dialog med Psykiatrisygehuset og i en tværgående koordination, for at sikre at alle relevante forhold for den kliniske virksomhed og konsekvenser for patienter og personale er taget i betragtning.

Psykiatrisygehuset har også interne besparelserprocesser

Parallelt med at der skal omstilles på regionalt niveau, gennemfører Psykiatrisygehuset også interne besparelser, da sygehuset skal løfte den bundne opgave med årligt at høste produktivetsforbedringer på to procent.

Forslagene i omstillingskataloget ligger dermed ud over de interne sparerunder, der kører på sygehuset.

Omstillingsforslag:

Omstillingskataloget for budget 2016 på psykiatriområdet indeholder 6 konkrete omstillingsforslag.

Forslagene fordeler sig inden for de tre temaer, som er beskrevet i budgetforliget:

1. Muligheder for besparelser i form af strukturtilpasninger
 - a. Konsolidering af det børne- og ungdomspsykiatriske område
 - b. Reduktion med et halvt døgnafsnit (15 senge) i forbindelse med indflytning i ny psykiatri-matrikel i Vejle
 - c. Øget samarbejde Svendborg – Odense
2. Besparelsemuligheder via servicejusteringer
 - a. Besparelser i service (vedligehold/bygningsdrift, rengøring, kost)
3. Besparelsemuligheder vedr. administration
 - a. Reduktion af udgifter i administrationen
 - b. Reduktion af administrative udgifter i Serviceafdelingen

Det konkrete indhold i hvert enkelt forslag er beskrevet i omstillingskataloget, og på de følgende sider er der en beskrivelse af hovedtrækkene.

Tema 1: Muligheder for besparelser i form af strukturløsninger

1.a: Konsolidering af det børne- og ungdomspsykiatriske område

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark er udfordret økonomisk og driftsmæssigt, da der er tale om flere mindre afdelinger, der ikke er driftsmæssigt robuste.

Allerede i 2010 blev der, som et led i Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning, ændret i strukturen i børne- og ungdomspsykiatrien, så antallet af afdelinger blev reduceret fra fire til tre. På trods af de tiltag, er børne- og ungdomspsykiatrien stadig under fagligt og økonomisk pres.

Omstillingskatalogets første forslag drejer sig derfor om at lukke dag- og døgnfunktionen samt akutmodtagelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri Esbjerg og flytte funktionerne til henholdsvis Børne- og Ungdomspsykiatri Aabenraa og til den fælles akutmodtagelse (FAM) i Aabenraa.

Det omfatter 7 døgnpladser og 4 dagpladser i Esbjerg, som skal lukkes, og det kommer til at påvirke cirka 6 procent af de patienter, der behandles på afdelingen i Esbjerg. De resterende 94 procent kan fortsat behandles ambulant i Esbjerg.

Med lukningen af dag- og døgnfunktionen i Børne- og Ungdomspsykiatri Esbjerg bliver dag- og døgnfunktionerne inden for børne- og ungdomspsykiatrien samlet på to afdelinger – i Odense og Aabenraa. Det giver mulighed for en større faglig specialisering og dermed også et løft i kvaliteten, samtidig med at der vil være driftsmæssige fordele.

Ved at flytte akutmodtagelsen til Aabenraa og integrere den i den fælles akutmodtagelse (FAM) vil de børne- og ungdomspsykiatriske patienter både møde somatisk og psykiatrisk personale ved modtagelsen og dermed få en indledende vurdering og behandling af høj kvalitet.

Forslaget vil betyde, at patienter og pårørende i Sydvestjylland udelukkende har adgang til ambulante behandlingstilbud i nærområdet og dermed vil få længere vej til akutmodtagelse og dag- og døgnfunktion. De samme vilkår gør sig dog gældende for patienter og pårørende i Trekantområdet.

Tema 1.a	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	-	16.400	16.400	16.400

1.b: Reduktion med et halvt døgnafsnit (15 senge) i forbindelse med indflytning på ny psykiatrimatrikel i Vejle

Psykiatrisk Afdeling Kolding-Vejle har plads til flere patienter, end der er behov for. Derfor går forslag nummer 2 ud på at reducere afdelingen med et halvt døgnafsnit, svarende til 15 sengepladser, når afdelingen flytter ind i Psykiatrisygehusets nye bygning i Vejle i 2017. Det vil resultere i en belægning på 96,3 procent, hvorimod den i dag ligger på cirka 74 procent.

Besparelsen vil dermed ikke have nogen negative konsekvenser på kvaliteten af behandlingen eller servicen for de indlagte patienter, da afdelingen stadig har fuld kapacitet til at behandle patienterne.

Tema 1.b	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	0	9.400	10.275	10.275

1.c: Øget samarbejde Svendborg – Odense

Psykiatrisk Afdeling Svendborg har driftsmæssige udfordringer, der blandt andet er forårsaget af en stor andel af retspsykiatriske patienter i området.

Forslaget går derfor ud på at øge samarbejdet mellem Psykiatrisk Afdeling Odense og Svendborg – i første omgang ved at afdelingen i Odense modtager op til 4 retspsykiatriske patienter fra Svendborgs optageområde, som på grund af mangel på kapacitet i retspsykiatrien er indlagt på de almenpsykiatriske afdelinger.

Forslaget betyder ikke, at der skal lukkes senge i Svendborg, men aflastningen af afdelingen i Svendborg skal derimod medvirke til at stabilisere driften i afdelingen, så afdelingens relativt høje udgifter til sygefravær, faste vagter og vikarer reduceres.

Samarbejdet mellem de to afdelinger skal gradvist udvides frem mod indflytningen i Nyt OUH.

Tema 1.c	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	500	1.000	1.000	1.000

Tema 2: Besparelsmuligheder via servicejusteringer

2.a: Besparelser i service (vedligehold/bygningsdrift, rengøring, kost)

I forbindelse med Psykiatrisygehusets indflytning i nye bygninger bliver omkostningerne til vedligeholdelse af bygningerne reduceret.

Derudover kan nye og forbedrede kontrakter med leverandører af kost og rengøring også give besparelser.

Tema 2.a	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	-	1.600	1.600	1.600

Tema 3: Besparelsmuligheder vedr. administration

3.a: Udgifter i administrationen

Psykiatrisygehusets administration har et samlet lønbudget på 48 millioner kroner, som foreslås reduceret med 2 millioner kroner.

Forslaget betyder, at administrationen skal reduceres med 4-5 stillinger.

Tema 3.a	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	-	2.000	2.000	2.000

3.b: Administrative udgifter i Serviceafdelingen

Det foreslås, at sekretariatet i Afdelingen for Service reduceres med 2 stillinger.

Tema 3.b	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	-	800	800	800

Samlet for Tema 1-3

Den samlede besparelse for alle 6 forslag ses nedenfor.

Alle forslag	Besparelse i 2016 (1000 kr.)	Besparelse i 2017 (1000 kr.)	Besparelse i 2018 (1000 kr.)	Besparelse i 2019 (1000 kr.)
I alt	500	31.200	32.075	32.075